

JULQVÄLLEN,

EN DIKT

i

Tre Sånger

af

JOH. LUDV. RUNEBERG.

BORGÅ,

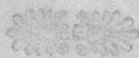
P. WIDERHOLM.

1841.

IN D I E T

Imprimatur.

J. M. AF TENGSTÖRM.

BORGÅ

B. WIDENHOLM.

1841.

JULQVÄLLEN.

FÖRSTA SÅNGEN.

FÖRSTA SÄNGEN
I
U L Ö V Ä L L E N .

Enligt en gammal öfversättning af den gamla
svenska sagans äldsta utgåfva

FÖRSTA SÄNGEN

Tur den sin dröjande, torp, långt bort,
djupet af slagen
Gick den gamle soldaten Pistol med pistol
omskär,
sedan han vrant sig i to och tändt sin pipa
vid haken,
ingen han lemnade kvar i den obdäggade
den och tog en
följde hans spår, på som den enda han
sedde sig utmanat.

FÖRSTA SÅNGEN.

Leende säges hon gå, som en engel,
emellan de andra,
Skämta ibland och trösta ibland
och förlika och lugna.

Tyst från sitt ensliga torp långt borta i
djupet af skogen
Gick den gamle soldaten Pistol mot qvällen
omsider,
Sedan han värmt sig i ro och tändt sin pipa
vid härden.
Ingen han lemnade kvar i den ödsliga hyd-
dan, och ingen
Följde hans spår. En son, den ende han
ägde sig närmast,

Fjerran i härnad dragit och stred i det Tur-
kiska kriget.

Sorgsen syntes dock ej den gamle begynna
sin vandring,

Utan som andra han väntade glad julaftonens
glädje,

Bjuden att fira den nu på den stora bemedla-
de herrgåln.

"Sitt ej," hade den aktade herrn, den ädle
Majoren,

Sagt, då han träffade sist sin vapenbroder vid
kyrkan,

"Sitt ej, gamle Pistol, som en tjäderhane i
skogen,

Ruggig och gömd; hvi ser jag dig oftare ej i
mitt grannskap?

Än är dagen ej all, än kan ju den bräckli-
ga foten

Stiga ett steg; blott kom, till jul åtminstone
sednast;

Helgen är lång, och ditt ord, då du talar om
strider och marscher,

Drifver en långsam stund från det sömniga
folket i stugan."

Så han talat och smällt den gamle soldaten på axeln.

Nu för den vänliga bjudningens skull och den ädle Majorens

Glömde den gamle färdens besvär, lätt tålande skogens

Tjocknande mörker och snön, som af vindarna hopad om dagen,

Låg på den ödsliga stigen ännu, ojemnad och spårlös.

Skyndande gick han och lyfte sitt djupt nedsjunkande trädben,

Nöjd som en Kung, ur drifvan och hann, fast haltande, framåt.

Men med snabbare färd till den treffiga stugan på förhand

Flydde hans tanke likväl, och han talade tyst i sitt sinne:

”Nu är glädjen ej dyr, nu börjar man helgen i stugan,

Kastar bekymren i vrån och arbetsdräkten i kistan,

Tänder de strålände ljusen och strör halmkärffvor på golfvet.

Vore det jul också i den präktiga salen der-
oppe
Nu som förut, när lekar och sång der hör-
des beständigt!
Men nu säges, att saknaden blott och sor-
gen och oron
Sitter i den, sen i fält mot Turken den
unge Kaptenen
Tågade ut, qvarlemnande svärföräldrar och
maka.
Sen rörs sällan en sträng i det gälla klave-
ret, och ingen
Manar till glädje och dans; af främmande
hvimlar ej gården.
Ensam dväljs i sitt rum Kaptenskan och sör-
jer den korta
Bröllopsmånadens fröjd, och sjunger med
klagan en vaggsång
Öfver sitt hvilande barn, som af fadrens öga
ej skådats.
Mulen vandrar den åldriga frun, värdinnan
i gården,
Än från salen till köket och än från köket
till salen,
Harmas och ändrar och finner ej skick; men
om stundom hon hvilar,

Sitter vid vaggan hon då och hjälper sin
dotter att gråta.

Så är trefnaden borta i allt. Den gamle
Majoren

Ledsnar vid qvinnotårar till slut och brum-
mar i länstoln,

Dagen igenom, och tål ej höra den eviga
jämmern.

En blott finnes der än, i sitt barnsliga sinne
beständigt

Färdig att glädjas och le, den vänliga fröken
Augusta.

Leende säges hon gå, som en engel, emel-
lan de andra,

Skämta ibland och trösta ibland och förlika
och lugna,

När af sorger ett moln sig skockat och ho-
tar att storma.

Vore ej hon, blef säkert i qväll välplägnin-
gen mindre

Äfven i stugan, ty lätt förgäta de öfriga så-
dant;

Hon, fast barnslig hon är och den yngsta af
alla i gården,

Glömmer dock ingen och lefver af andras
glädje allenast.”

Så han tänkte och hann byvägen och
följde med lättnad
Trampade spår i en gladare nejd, der fjer-
ran en hydda
Stundom mötte med ljus från den flamman-
de härden hans öga.
Lång var milen dock än för vandraren.
Aftonen framskred
Kulen och mörk. Sin färd försökte den
äldrige skynda,
När på en gång af bjellror en klang, kring-
ljudande nejden,
Nådde hans öra. Förskräckt åt sidan han
staplade undan,
Stannande djupt nedsjunken i snön. — Stor-
modigt och högljudt
Skallade kuskens varnande rop. Ren ilade
trafvarn,
Äggad af tömmen, förbi; då ett mildt "god
afton" ur slädan
Hördes, och fålen, spak i en blink, stod hej-
dad i farten.
Strax af en vänlig röst den äldrige hörde
sig kallas:

”Kom blott, gamle Pistol, ty till oss visst
ärnar ni vandra,
Kom, här finner ni rum, om ni sitter på
kanten af slädan;
Vägen är ödslig och lång för den bräcklige
vandrarn i mörkret.”

Sagdt, och den äldre hörde med fröjd
sig nämnas och kallas,
Kände på stämman igen den värderade fröken
Augusta,
Lydde och satte sig glad att åka på kanten
af slädan.

Men med förundran talte han så till den
vänliga flickan:

”Nu, hur firar ni här julqvällen i skogarna,
fröken,

Reser på öfveryrade vägar allena i köl-
den,

Medan af värma och ljus till ert hem hvar
människa lockas,

Medan ock jag med min bräckliga fot fram-
stapplar på drifvan,

Endast i längtan att nå omsider den treffliga
stugan?”

Skämtande svarade blott den sexton-
åriga flickan:

”Vet ni ej, gamle Pistol, att vid sjön der
nere i dalen

Finnes en koja, mera än er bofällig och
ensam?

Der bland granar och snö, i den tränga, för-
aktade buren,

Har jag en gammal höna med fem små un-
gar omkring sig,

Hvilka behöfva sig korn och glädje som an-
dra till julen.

Sade och log. En tår, osynlig i skug-
gan af qvällen,
Fyllde den åldriges blick, men han talade
rörd i sitt hjerta:

”Så må glädjen till er, till den stolta be-
prisade gården

Komma i afton, komma och bli qvarboende
ständigt,

Som till den gömda hyddan i ödemarken
ni kommit,

Bringande hugnad och tröst åt mennisko-
hjertan i nöden!”

Men med en suck genmälte den sexton-
åriga flickan:

”Alldrig, vänta ej ens, skall glädjen besöka
oss mera;

Borta är den långt, långt, med Kaptenen i
Turkiska kriget.

Se, då han reddes ut till sin färd, och hans
saker i brådskan

Skulle från hundrade håll hopsamlas och
föras i släden,

Kommo min systems lycka, min moders fröjd
och min faders

Vänliga min att bli utburna med annat och
glömmas.

Sist, då han sjelf tog afsked och for kan-
hända för alltid,

Ställde sig trefnaden tyst på meden och reste
med honom.”

Men han tänkte, den gamle, på mennisko-
ödet, hur ojemnt

Deladt det är, hur stor i hans koja den lycka
dock vore,

Som i den rikes boning försmås, och han
talade åter:

”Hur kan saknaden bo med öfverflödet till-
samman,

Menniskan glömma så lätt att fröjda sig öf-
ver det goda?

Se, i ert hem hvad brister väl der? Står
icke er fader

Än på sin ålderdom rask bland de sina och
ordnar och leder?

Rörs ej dagen igenom er mor som vär-
dinna i gården,

Vördad af älskade barn och hulpen i lätta
bekymmer?

Täfla ej tjenare gladt vid sysslorna? yppas
en önskan,

Utan att villiga människor skynda att fylla
den genast?

Gården är präktig och stor, att äfven den
resande ofta

Stannar af undran en stund och betraktar den.
Ymnighet råder,

Rik välsignelse tycks nedströmma på allt
som ett solsken.

Är det ej nog, då så litet behöfs till men-
niskolycka?

Kom en gång och besök den gamle Pistol
i hans koja!

Ensam finner ni der soldaten. Allena vid
muren

Sitter han, jemkar en brand på sin härd och
tänker och tiger.

Ingen äger han mer, som delar hans torftiga
håfvor;

Ingen städar hans bädd, och ingen bereder
hans måltid;

Ödsligt är allt, ett ord af menniskotunga
förspörjs ej.

Lyssnar han, hör han furornas sus i den
vintriga stormen;

Längtar han stundom att se en lefvande
varelse, söker

Ensam, liksom han sjelf, den ströfvande
vargen hans boning.

Nalkas han fönstret och ser, hur verlden
synes der ute,

Ser han, att himmelen går omsider till möte
med jorden,

Ser det och vet, att i hela den ändlöst
skådade rymden

Ingen finnes, som bär i sitt hjerta en tanke
på honom,

Ingen, som minnes med fröjd, att den åldrige
krigaren lefver.

Icke dess mindre röker han än sin pipa i
kojan,
Börjar sakta sin dag och väntar på dagen
en ända.”

Vänligt svarade åter den sextonåriga
flickan:
”Sörj ej, gamle; en dag kanhända, då minst
ni det anar,
Kommer från kriget er son till sin saknande
fader tillbaka.
Men då vidgar han ut och förnyar er lu-
tande boning,
Odlar en teg, uppsöker en ung värdinna för
gården,
Trifves och lefver med er och förkofrar sig
ständigt i välstånd.
Sjelf värderad och kär för älskade barn och
för barnbarn,
Sitter ni trygg bland egna och minns krigs-
tiderna fordom,
Medan en sonson, lärd att skyldra med käpp
och marschera,
Hvilar sig lätt på ert knä och hör er ma-
ning att en gång

Blöda med ära som ni, om det gäller, för
fäderneslandet.”

Högre syntes den gamle i skymningen.
Krigiska minnen
Fyllde hans själ, och glömmande ensamhe-
ten och bristen,
Nådde han herrgåln stolt, som en vapen-
broder till ägarn.

Men då vid trappan omsider den modige
trafvaren stannat,
Gick han behagligt att fira sin qväll bland
folket i stugan,
Medan till salen glad den vänliga flickan be-
gaf sig.

Glädje möttes dock nu i det älskade hem-
met ej mera,
Tystnad och oro blott, ovanliga gäster om
julen,
Mötte hon der, förgäfves i glans från glim-
mande kronor

Strålade festliga ljus, förhöjande prakten i
rummet,

Skarpare blott sig röjde den mulnande sor-
gen derinne.

Mörk i sin gungstol satt den ädle Majoren
och förde

Ofta till trumppna läppar sitt glas, ohugnad
af drycken;

Medan af ledsnad mätt och bekymmer hans
åldriga maka

Glömde sitt the och försmådde den ren halft
svalnande koppen.

Men afsides och skymd för de goda för-
äldrarnas blickar

Dröjde med pannan sänkt mot handen den
unga kaptenskan,

Nu af den bittra saknadens tröst hugsvad
allena.

Mulen svälde en tår i den tystas öga, en
annan

Tecknat i ljus sitt spår på den glödande kin-
den och fallit.

Sådant såg, då hon kom i sin glädje, den
vänliga flickan,

Anande snart att åter en storm de dyra i
hemmet
Skakat och stört; för en stund den tycktes
lugnad allenast.
Tala tordes hon ej, knappt helsa. I baf-
vande tystnad
Löste hon kappan, blottade ljuft sitt lockiga
hufvud,
Ordnade drägten och smög till systrens den
älskades sida.

Men med en suck omsider begynte den
ädla Majorskan:

"Kom, Augusta, och se jultidningar, läs hvad
oss posten

Hemtade nyss. O låge din arma moder i
grafven!

Slagen är furstens corps, der din svåger tjen-
te, förlorad

Kringränd, fången till slut; blott få undkom-
mit förderfvet."

"Qvinna," talade strax allvarligt den ädle
Majoren,

”Svärma ej, fångar nämnas ju ej, kringrän-
ning ej heller;
Tagen i flanken, står det, och hårdt anfäk-
tad i fronten,
Miste han folk, men slog sig igenom och
räddade äran.
Minska ej julens trefnad och skrämm ej glädjen
i afton;
Året äger ändå tillräckliga dagar för sor-
gen.”

Men med en bitter suck genmälte den
åldriga makan:
”Ville du, kunde du skåda vår fröjd, om du
såge oss glädjas,
Såge oss leka i qväll lättsinnigt och glömma
att Adolf
Kämpar i dödens armar kanske, förmultnar
i stoftet,
Eller ock firar förblödd, i Turkarnas boja,
sin julqväll?”

Högljudt klagande spratt från sin plats den
unga kaptenskan,

Gömde i modrens öppnade famn sitt tårade
anlet,

Sökande tröst, men hårdt nedstötte den ädle
Majoren

Glaset och reste sig opp. Klart lyste hans
öga, och högre

Lyfte i vrede han nu sin silfverlockiga
hjessa.

Stolt för sin maka han stod och ryckte den
skymmande drägens

Skygd från sitt väldiga bröst och viste den ärriga
barmen:

”Se, så sade han, se, sen trettio vintrar till-
baka

Hvilar du här; säg sjelf, som de sår här blödt
och igengrott

Stört din ro och förbittrat din fredade sömn
vid mitt hjerta?

Bli af din dotter engång den saknade min-
dre värderad,

Om en kula, ett svärd ojemnat hans hull,
då han kommer,

Har af hans ärriga famn hon ett svalare möte
att vänta?

Tystna då; fölle han äfven, välan, hvad bär-
tar er klagan?

Mer, ja mer, än strömmar af gråt från klagande qvinnor,
Gäller en droppe ändå af det blod, bland
dödar en hjelte
Offrar i slagningens stund åt fäderneslandet
och äran.”

Så han talte och satte sig ned förgrymmad i gungstoln,
Medan, hans mulnare stund undvikande, saktat hans maka
Vandrade ut till sitt kök, och den sörjande
dottren tillika
Tröstlös gick till sitt ensliga rum att gråta
i stillhet.

Ensam blef med sin fader den sexton-
åriga flickan,
Mildt i sitt barnsliga sinne bevekt af den åldriges sorger.

Bortskymd satt hon och fäste sin tårade blick
på den gamle,
Tänkande rörd, hur han förr i det lyckliga
hemmet beständigt

Trefnad mötte och fröjd, hur med kärlekens
lugn på sin panna

Sjelf förklarad han sågs, som af aftonsolen
en ljusning.

Nu hur förändradt syntes ej allt! Undviken
och fruktad,

Lemnad åt åldrens tyngd, åt ledsnaden, har-
men och oron,

Dvaldes han oförstådd i sitt hem den vän-
lige gubben:

Smeka hon velat hans hvitnade lock, bort-
kyssa hans pannas

Skuggande moln, om störa hon vågat den äl-
drigens vrede.

Nu blott stilla hon smög till klaveret och
väckte med lätta,

Dröjande fingrar en ton och en annan att
sakta förklinga.

Småningom dock höjde sig klangen, i rikare
växling

Fyllde sig takterna re'n, och en sång, af den
äldrige älskad,

Ljöd till strängarna klart från den sexton-
årigas läppar.

När från hans ungdoms tid de i vänligt
minne behållna,
Krigiska orden nådde på nytt hans öra i
sången,
Tömde han glaset och bragte i vaggning åter
sin gungstol.
Harmen lemnade rum i hans hjerta för to-
nernas välde,
Tankar på tider som flytt uppvaknade; glada
känslor
Fyllde hans barm, och man hörde omsider
hans väldiga stämma
Djupt med sin bas frambramma en strof,
ledsagande dottren.
Men, då hon slutat visan och blott med le-
kande händer
Rörde tangenterna än till försvinnande, lätta
accorder,
Reste den gamle sig opp från sin stol. Den
vänliga flickan
Skötte sitt ljufva, svärmande spel och märkte
det icke,
Innan den äldre stod vid dess sida och lätt
på dess hufvud
Sänkte sin smekande hand. Mildt öfver-
raskad af glädje

Kände hon handen, höjde sin blick och såg
på sin fader.

Leende lyste en tår i den ädle krigarens
öga,

Kufvad i samma minut, som den föddes; men
ömt till sitt hjerta

Slöt han sitt älskade barn och han talte för-
sonad och sade:

”Gå, vår tröstande engel, och narra din mo-
der att glädjas

Så som du narrade mig, illistiga, gå till din
syster,

Finn för den arma ett lugnande ord, jag sö-
ker det fåfängt,

Talte jag än förnuft, i min knarrighet, qväl-
len igenom.”

Så han sade och löste sin famn; försmul-
ten i kärlek,

Höjde sig flickan på tå och kysste hans panna
och flydde.

Kände hon handen, höjde sin blick och såg

En sin fader,
I ända lyfte en tår i den ädla krigarens

Ögat som i sin ungdom varit så stort,
Kallad i sanna minnet, som den föddes; men

Ömt till sitt hjerta
Söt han sitt älskade barn och han talte för-

sond och sår;
"Gå, vår tröstande engel, och närva din mo-

der till elandens
Så som du närade mig, illistiga, gå till din

äster,
Fin för den ärnas ett ljudande ord, jag sö-

ker det lifnats
Tala jag en förmål, i min kärighet, väl-

len igenom."

Så han sade och löste sin famn; förmål-

ten i kärlek,
Höjde sig flickan på få och kysste hans pannan

och flydde.

och flydde.

ANDRA SÅNGEN.

J U L O V Ä L L E N .

Tänk blott sådant vid min sida,
Att en systers sorg för mig,
Sjäng en flöja

ANDRA SÅNGEN.

Men i sitt hvardagsrum, i den ensliga kam-
maren på vinden,
Satt hos sitt slumrande barn den unga Kap-
tänskan och sorjde.
Tärogd satt hon och rödde den gungande vagn-
gan med foten,
Medan i stilla bestyr barnskötterskan ställde
en rubbad
Stol på sin plats, eller skotte den långsamt
tynande brasen.

ANDRA SÅNGEN.
JULOVÄRDET.

Julkvällen äro till
och vi äro till
och vi äro till

ANDRA SÅNGEN.

Men i sitt livs slutet, i den ensliga kam-
mern på vinden,
Satt hos sitt slumrande barn den tunga Kap-
tenkan och sorgde,
Tängh satt hon och törlde den tunga väg-
gen med fören,
Medan i stilla bestyr, barnskötskan ställdes
en vildnad
Stol på sin plats, eller skötte den längrum-
tyande brasan.

ingen talle ett ord, snart slungade sig fram
på bordet.
Mörk enlöning och tung var på julekvällen
deras.

Gråt och sorg hade alla vid sängens fots
Tystnaden bröt med en suck, dock omvänt
den den tjänande tjänare.

ANDRA SÅNGEN.

ärna som ingen
Gosse begett som känner ännu mitt fattiga
hjerter

Tänk blott vänligt vid min sagt:
*Att en systers sorg förjaga,
Sjäng en flicka
En oskyllig sång.*

Men i sitt hvardagsrum, i den ensliga kam-
marn på vinden,
Satt hos sitt slumrande barn den unga Kap-
tenskan och sörjde.
Tårögd satt hon och rörde den gungande vag-
gan med foten,
Medan i stilla bestyr barnsköterskan ställde
en rubbad
Stol på sin plats, eller skötte den långsamt
tynande brasan.

Ingen talte ett ord, matt flämtade lampan
på bordet,
Mörk, enformig och tung var nu julqvällen
deroppe.

Tystnaden bröt med en suck dock omsi-
der den tjänande tärnan:
"O," så sade hon, "säll må jag skatta mig
arma, som ingen
Gosse begärt, som känner ännu mitt fattiga
hjerta
Klappa för egen nöd och för egen lycka
allenast.
Sitter jag ensam, kan jag engång väl gråta
af ledsnad,
Tycka att dagen är lång och sakna en vän
till mitt sällskap;
Bättre dock ledsnadens tår, än den frätande
sorgens och orons.
O hur vore det nu i min håg, om jag hade
en fästman
Ute i kriget också, och drömt som jag dröm-
de i aftse.
Natten, tyckte jag, led till ända; men mör-
ker och skugga

Låg kring gården ännu, och sommar var det,
och träden

Buro väl löf, men sorgliga tårar lågo på
löfven;

Gråta syntes här allt, och bedröfvelse rådde
beständigt.

Då steg hastigt i söder ett moln, blodfärgadt
och dunkelt

Steg det på himmelen opp och nalkades närm-
re och närmre;

Men i detsamma såg jag Kaptenskan allena i
parken.

Häpen ropte jag: kom, sök skygd, ovädret är
nära,

Skynda er kom! Dock utan ett svar förblef
ni på stället.

Se, och en regnskur brast ur molnet, men
icke af vatten;

Rosor regnade ned, så tycktes det, rodnande
rosor,

Klara som blod, och jag såg er skälfvande
höljas af blomstren.

Men så tänker jag nu i mitt sinne: blodiga
budskap

Stunda väl söderifrån med stingande törnen
för mången."

Sakta höjde den sörjande frun sitt locki-
ga hufvud,
Fäste på tärnan sin blick och qväfde sin
smärta och sade:

”Gå att glädjas en stund med andra, som
glädjas i afton;
Stugan är ljus, der leks, der väntas ej blo-
diga budskap.
Lyckliga, innan du vet, kanhända, du dröm-
mer om stormmoln
Äfven för dig och flyktar till ensamheten
och mörkret.”

Så hon sade; och glad bortskyndade tär-
nan till qvällens
Nöjen, och ensam blef med sitt barn den
bedröfvade modren.

Tyst satt länge den ädla och lät sin ir-
rande tanke
Hopplös svärma omkring, än lockad af flyk-
tade fröjder,
Än af en framtids anade qval, blott stundom
till stilla

Klagan förledd, då hon sjöng att söfva den
vaknande späda.

"Slumra," sjöng hon, "o barn, som den gry-
ende blomman i knoppen,
Slumra och känn i din sömn, känn gladt att
din moder dig vaggar!

Snart, ack, hvilar hon sjelf, som du, ohun-
nen af sorgen,

Men af en fremmande vaggas du då och dröm-
mer så ljuft ej.

Sof, du din moders tröst, då hon lutar sig
öfver ditt anlets

Leende frid, då klarnar dess öga, och tåren
förskingras;

Fölle den än på din kind, du stördes ej, loge
kanhända

Sött som ibland, då din kind af mitt sme-
kande finger beröres.

Hvila, du rodnande sky, i gryningens timma,
då hvila

Unnas ännu; snart, snart irrfärderna börja
med dagen.

O, då du jagas engång af ödets vindar i
rymden,

Mulnar ditt ljus, och din glödande purpur
bytes i tårar.

Hvila mitt guldmoln, hvil i morgonlugnet
af lifvet!”

Så hon sjöng, dock stundom allenast.

I växlande afbrott
Följde på tonerna tystnad igen, och man
hörde blott vaggans
Suckande gång, och den flitiga pendelns knäp-
par i uret.

Men då öppnades dörrn omsider. Den
vänliga systemen
Kom, i sitt ömma bekymmer, att se och trö-
sta den sorgsna.

Leende trädde hon in, men hon dröjde och
lätsade vredgas,

När af skymning blott och af dyster stum-
het hon möttes,

Och så talte hon, bannande mildt den bedröf-
vade systemen:

”Älskade, sitter du här, som en skugglik vål-
nad i grafven,

Enslig och gömd, o skrämnd snart kunde jag
fly vid din anblick.

Tala ett ord, stig opp, kom låtom oss jaga
tillsammans

Ledsnaden bort, en gäckande dröm] oroar dig
endast.”

Så hon sade och tände i hast opp ljusen,
och kammarn

Klarnade gladt, och hon log och talade åter
och sade:

”Så skall u sitta i ljus, då ljusnar ditt hjer-
ta, och sorgen

Flyktar sin kos, och din kind begynner att
blomstra ånyo.

Goda, man blygs, om du så, en gumma för-
vissnad i förtid,

Möter din man, då han kommer med hufvu-
det fullt af Turkinnor.

Ler du? välan, le, le, men akta dig! vet
Orienten

Är ej ett vildland; känslor af eld, svartblix-
trande ögon,

Svärmande tjusning finner man der och him-
lar på jorden.

Läs ett stycke i Moore, eller Irwing, läs om
Alhamra,

O, och ditt hjerta drömmer ej mer om blod
och om bojor,
Fruktar väl snarare blott, att den älskade,
rusig af fröjder,
Glömmer sitt hem och sin lilla bedröfvade
blomma i nordnen.
Se, om du lofvar förgäta en stund ditt be-
kymmer och lyssna,
Läser jag sakta en sång, som diktats med tan-
kar på Adolf;
Kalla den blott ej svärmande, så, om fången
han blefve,
Skulle det hända; i allt är Österland och är
sanning.
Sade och vecklade opp ett fint bref papper,
med omsorg
Skyddadt och slutet ihop, och hon rodnade
lätt och begynte:

Bud på bud seraljen hinna,

Harems ljufva herrskarinna

Får ej slumra mer.

Bref har kommit från Sultanen:

”Skynda, Scidi, på altanen,

Sultaninna,

Jag en fest dig ger.”

Följd af tjusningen och våren,
Ren ur famnen af Bosforen
Morgonsolen hann;
Mera schön dock, säger sången,
Mera strålfull, på balkongen,
I juveler,
Harems stjerna brann.

Och dess milda öga skickar
Öfver nejden sina blickar;
Det är festens stund.
Menskoskaror hvimla, blandas,
Hvart hon skådar, seglas, landas,
Lefva, röras
Stränder, sjöar, sund.

Kan du jublets mening ana?
Segrat har Mahomas fana,
Portens hjeltehär:
Osmans son kan ej betvingas,
I triumf till segrarn bringas
Ryska fångar;
Striden ändad är.

Se den bleka, sorgsna skaran!
Svärden, dödarne och faran
Gick den lugn emot;
Nu, en slaf i bojor vorden,
Ser hvar kämpe stum mot jorden.
En bland alla
Blickar opp med hot.

Vakter kring hans bana stoja,
Fruktad än i segrarns boja,
Går han stolt sin gång.
Mörkt är pannans hvalf, det höga,
Blixtar ljunga ur hans öga,
Hjeltevreden
Trotsar död och tvång.

Hotfull stormar folkets bölja,
Tusen vreda blickar följa
Den förmätnes färd;
Blott från tornet, säger sängen,
Såg ett öga ned på fången,
Mildt som stjernans
Från en högre verld.

Seidis tjusta hjerta rördes,
O, hon mins hur sjelf hon fördes
Från sitt fosterland,
Långt från Serviens gyllne dalar,
Från dess rosor, nektergalar,
Från sin lycka
Vid Moravas strand.

Barmen höjes, kinden lägar;
"Ser du fremlingen?" — hon frågar
Sin förtrogne slaf —
"Konungsfalken kan ej lära
Band fördraga, bojor bära;
Han vill flyga
Öfver land och haf.

Frihet måste hjelten vinna,
Lefva än för älskarinna,
Ära, fosterjord!"
Sagdt, och i sin sköna ifver;
På ett rosenblad hon skrifver
Till gemålen
Några blyga ord:

”Dyre, lät med rosens anda
Seidis tysta suck sig blanda
Och ditt hjerta nå:
Tjusad af din makt, din ära,
Ville hon en stund begära,
Då för festen
Hon kan tacka få.”

Så hon läste och blickade opp förstulet
och talte:

”Syster, du undrar ej alls, du frågar ej!
Ser du, det första
Slutades så, den andra romansen är öfrig att
höras.

Tala då, sitt då ej stum, säg, sötaste, är det
ej vackert?

Allt är sådant det finns i tusende böcker.
Allenast

Sagan är ny om festen och sultaninnan och
fången.

Nu må du lyssna igen och kyssa mig sen,
då jag slutat:

Gömd bland Harems stolta lunder,
Utan glans af konstens under,
Utan prakt och flärd,
Smyckad blott af söderns sommar,
Står en rosenhäck och blommar,
Vigd åt hjertat,
Herrskarns lugna verld.

Krona ses han här ej bära,
Ingen dyrkans kulna ära
Här hans bröst begär;
Blott af Hourikyssars nektar,
Vestanvindar, balsamfläktar,
Kärlek, kärlek,
Får han mötas här.

Vill han spirans börda glömma,
Om Mahomas himlar drömma,
En förklarad qväll;
Vill han se en känsla knoppas,
Vill han minnas, vill han hoppas,
Går han trogen
Till sitt blomstertjell.

Der, i ljufva dofters sköte,
Vill han vänta Seidis möte,
Så till svar han skref.
"När hans blomverld aftonsvalkas,
Då skall Sultaninnan nalkas
Den, som kysser
Hennes rosenbref."

Ren är solen skynd af bergen,
Dagen bleknar, purpurfärgen
Mister hvalfvet ren;
Månen klarnar öfver dalen,
Sången börjar nektergalen,
Herrskarn väntar. —
Är blott Seidi sen?

Nej, hon kommer! Lätt som vinden,
Tyst som skuggan, skygg som hinden,
Sin gemål hon når;
Blygsamt ren sitt knä hon böjer,
Och vid herrskarns solblick höjer
Slöjans dimma
Från sitt anlets vär.

Purpur hennes kinder målar,
Men i ögats himmel strålar,
Stjernlikt klar, en tår:
Är det sällhet, är det smärta?
Lyssna! vid gemålens hjerta
Nu hans fråga
Hon besvara får.

"Seidis himmel!" så hon talar,
"Från min hembygds sälla dalar
Jag ett minne har
Af en flicka, min väninna.
Född att dyrkas och försvinna,
Serviens tjusning
Så hon kallad var.

Börjad nyss var blomstertiden,
När för korsets tro till striden
Serviens ungdom drog.
Serviens tjusning log ej sedan,
Flydd var hennes blomning redan,
Förrn i lunden
Första rosen dog.

Nu vid Savas silfverflöde
Gömmar hon sitt tysta öde
I en ensam graf.
En blott kände hennes smärta.
Dyre, därför brast dess hjerta,
Att en yngling
Fördes hit som slaf.

När du jublets toner hörde,
Väckta tankars sorg mig störde,
Under festens dag.
Späda äro hjertats vårar,
Derför ser du Seidis tårar,
Dyre Herre,
Derför gråter jag.

O, der nordens bloss sig tända,
Vissnar nu, som hon, kanhända,
En förlåten brud,
Blickar hit mot oss och gråter,
Fordrar stum en älskling åter,
Som förmäktar
Här på segrarns bud.”

Så hon suckar tyst som vinden,
Lutar sakta rosenkinden
Mot hans barm och lyss.
”Seidi,” hörs han kufvad svara,
”Din skall hvarje fånge vara,
Lös dem, ljufva,
En för hvarje kyss.”

Österns himmel purpurrandas,
Friska morgonvindar andas
Öfver Peras strand,
Och på böljans brutna spegel
Skynda gladt, med svällda segel,
Seidis fångar
Till sitt fosterland.

* * *

Du, som lyssnat på min lyra,
Sök ej skaldens höga yra
I dess toners gång;
Tänk blott vänligt vid min saga:
*Att en systers sorg förjaga,
Sjöng en flicka
En oskuldig sång!”*

Så hon läste sin dikt med bäfvande stäm-
ma i början,
Blyg och försagd, nu skyndande, nu lätt
hemtande andan,
Tills för sagan hon glömde sig sjelf, och rö-
sten, en flöjtton
Liknande, fyllig och vek den milda berät-
telsen frambar.
Men då till slutet hon kom och nämnde sig
sjelf och sin syster,
Nämnde den älskades sorg och sitt blyga för-
sök att den lugna,
Brast hon i gråt och sänkte i handen sitt tå-
rade anlet.
Tröstbehöfvande sjelf var den tröstande. Men
vid sin vagga
Dröjde den mognare systren ej mer; upp stod
hon och tryckte
Ömt till sin klappande barm och kysste den
gråtande flickan.

Ändligt talade sakta den sextonåriga
åter:

”Älskade, nu för en stund må du lemna den
ensliga kammarn,

Gå att förströ dig, gå att besöka den trefliga
stugans

Lekar och se hur af litet också ett hjerta kan
glädjas.

O, der sitter visst nu den gamle Pistol vid
sin pipa

Leende, medan vi här förgråta oss, nöjd med
sitt öde,

Rik, med en mund full rök och ett ungdoms
minne från kriget,

Mera än vi, vi rike, som dock blott äga vår
saknad.

Gå att föröka den åldriges fröjd, låt ställa
en stäfva

Öl för hans plats, och hans blick skall stråla
dig glädje i hjertat.

Gärna jag ginge, men dröjer du här, och jag
lemnar dig ensam,

Mulnar ditt öga, som nu i sin klarhet lyser
så vackert,

Se, och din systers besvär med visan har va-
rit förgäfves.

Frukta ej, vaknar den lilla är jag här färdig
på stunden,

Vaggar ej länge som du, men kysser hans
leende öga

Genast och värmer i hast mot min kind hans
kläder för qvällen.

Sen, omansad och fin, ej saknande dig i sin
oskuld,

Hvilar han lugn i min famn, som en klar
daggperla i blommans.”

Så hon sade, och mildt genmälte den
vänliga systren:

”Älskade, nu blott icke; i qväll skall du vara
för alla,

Hinna med alla och tänka på allt. Mig
skänkte du redan

Mera än nog, hvad mer jag behöfver skän-
ker mig denne.”

Sade och visade lätt på det sofvande bar-
net och fortfor:

”Här är din systers tröst och förströelse, få-
fängt en annan

Skulle hon söka. En skynt af denne, och
rik i sin saknad

Känner hon sig, en blick, och det mulnande
hjärtat är dagadt.”

Öfver den spädes bädd, der han rodnade
varm i sin slummer,
Sänkte den sextonåriga nu sitt lockiga huf-
vud,
Dröjde i skådning en stund och hviskade stilla
och sade:

”Sof då, din moders tröst, omhägnad af hen-
ne, tills tårar
Fylla dess blickar igen; då vakna, och, efter
din tunga
Saknar ett språk, säg ömt med ditt omot-
ståndliga öga:

”Moder, en lång, lång färd är för mig än
öfrig att göra,
Tårar finner jag nog, hvar finner jag glädjen
och friden,
Om ur ditt modersöga de ej mig följa på
vägen.

Le, med ditt leende skingrar ditt barn sen
sorgen i lifvet.”

Sagdt, och slumrarens rosiga kind med
spetsen af fingret
Rörde hon lätt och försvann, som en blom-
sterånga, ur kammarn.

Öfver den spådes bidd, der han redade
 varm i sin slummer,
 Smälte den sextonårs en all lockig huf-
 vud,
 Dropte i skåning en stund och livskade till
 och sade:
 "Sof då, din moders tröst omhändert af barn
 de, tillå tarer
 Fylla dess blickar igen; då vakna, och efter
 L U L O V A J L E N
 ständigt öga:
 "Bloder, en lång, lång tid är för mig en
 öfver mig all göra,
 Trist fram till mig, jag glädd
 och tiden,
 Om nu ditt modersögr de ej mig följa på
 vägen,
 Le med ditt leande svingar ditt barn sen
 sorgen i livet."
 Säger, och slumrens rosig kind med
 spekten af fängsel
 förde hon till och förvarn, som en blom-
 sterna, ur kammaren.

TREDJE SÅNGEN.

J U L Q V Ä L L E N .

TREDJE SÅNGEN.

Men han satt och förtäljde, den gamle ad-
daten, i slagen,
Rokta sin pipa och talde om krig för det
undvanda folket,
Fylla glasider han kör med berättelsen långt
och vitt i Turkiet,
Turken hade han då och blöta mot tåket
och ett, ett och ett och ett,
Känner jag bättre än en, fast alldrig med
alla skonen jag kämpat.

JULIOVALERIN.
TREDJE SÅNGEN.

TREDJE SÅNGEN.
Låt oss börja, nu hjälper han
den strande fästningen
Såsom blöder från granen i den
dalen, i stugan.

Men han satt och förtäpade, den gamla so-
llaste sin pipa och talte om krig, för det
ändamålde lökhet.
Tills omsider han kom med paraten i längd
i Tjorne, i Tjorne.
Tjorne, sade han då och bläste ut ett
ett röknol.
Känned jag bättre än en, det allidig med
honon jag kanpat.

TREDJE SÅNGEN.

Skogen kläder Han grön, Han låter
den irrande fågeln
Finna ett korn, mig hjälper Han
hädanefter som hittills.

Men han satt och förtäljde, den gamle sol-
daten, i stugan,
Rökte sin pipa och talte om krig för det
undrande folket,
Tills omsider han kom med berättelsen långt
i Turkiet.
"Turken," sade han då och blåste mot taket
ett rökmoln,
"Känner jag bättre än er, fast alldrig med
honom jag kämpat.

Ofta i lägret förr, då vi slutade qvällen med
samtal,
Hörde jag pröfvade män, som stridt utrikes
i verlden,
Tala om honom och än med häpnad minnas
hans framfart.
Ali och Mustafa Bey och Kapudan Pascha
och Achmed,
Namn, som ej menniskotunga förmår ööfvad
att nämna,
Hörde jag då, och förnamm hur hedningen
lefver och strider.
Turken, vänner, är hård, som koppar, för
kulor och svärdshugg;
Faller han, springer han opp med den kro-
kiga sabeln i handen,
Rister sitt yfviga skägg, som ett lejon, och
rasar å nyo.
Ingen skoning begärs i drabbningen, ingen
förunnas;
Stupar man, lycklig är den, som stupar och
slipper att brännas.
Men när stundom en fest för hedniska gudar
begynnes,
Tar han en skara fångar och klär beckskrud-
dar på alla,

Tänder med glädje dem an och låter dem
brinna som lampor.

Ofta i drömmar jag sett den unge Kaptenen
i lägor

Stå för sin front, och min son, den saknade,
brinna med honom;

Ofta som vaken jag trott, att bedröfvelse vän-
tar oss alla.”

Så han sade. — Vid dörrn mellertid,
nyss kommen i stugan,
Stod, af honom ej sedd, den vänliga fröken
Augusta.

Löje stridde med sorg i den sextonårigas
hjerta,

När till den gamle hon gick och med mild
förtrytelse talte:

”Tystna då, gamle Pistol, storpratare, ärnar
ni fira

Julen med skrämmande ord och bedröfliga
sagor allenast?

Vänta, en annan gång, då ni kommer och
söker oss åter,

Finner ni ingen, som helsar ett gladt väl-
kommen på trappan.

Nej långt hellre jag går till grinden och vin-
kar med handen,
Ropar på afstånd re'n: bort, olycksbådare,
hädan,
Bort till Turken, att värma er der vid brin-
nande menskor!
Ingen soppa i dag! här kokas ej; vandra förbi
blott."

Leende dock, genmälte den äldre kri-
garen detta:
"Fröken, tala ej så och bekymra er icke, ty
hjertan
Finnas hos Turkarne ock, fast fula de vore
som vilddjur.
Se, hur såg man ej här, i det sista förderfli-
ga kriget,
Menniskor värre ännu, Baschkirer och vilda
Kalmucker,
Rysliga, svarta som sot, blodsugare, närda
med hästkött.
Tog en sådan en sup och tömde den yttersta
droppen,
Höjde han flaskan blott och behöfde ej höja
sitt hufvud,

Ty för honom ej var, som för andra, hans
näsa till hinder,

Utan den böjde sig opp mot pannan och
mötte ej glaset.

Ögonen svarta som kol, med en tindrande
gnista i sotet,

Brunno i hufvudet djupt, och den vidtuppspär-
rade munnen

Gapade röd som en ugn; förskräckeligt var
att i striden

Möta en slik, då med skri från sin flämtan-
de fåle han anföll.

Men en afton det var, vårtiden, vid bör-
jan af kriget,

Allt var stilla och tyst, och vi rastade, se'n
vi om dagen

Slagit och drifvit en tropp närgångna kos-
sacker tillbaka.

Ensam smög jag mig då till det ödsliga fäl-
tet att plundra,

Lysten att finna kanske en silfverkopek hos
de slagna,

Eller ett silfvergehäng, eller annat som du-
ger att taga.

Så till stället jag kom, der den blodiga slag-
ningen hållits,
Hittade lik vid lik och sprang otröttlig och
sökte,
Fast utplundradt var allt af ströfvande bön-
der på förhand.
Harmfull slöt jag dock sist att söka och nal-
kades skogen,
Der vårt läger vi valt, då bland buskar, ett
stycke från vägen,
Åter en fallen jag såg och började hoppas
ånyo.
Närmare kom jag och fann en kossack ej,
utan ett odjur,
Fann en slagen Kalmuck. På en sjunken
drifva, bland tufvor,
Nära sin störtade häst, orörlig, en fasa att
åse,
Låg han och vände mot skyn vidöppet sitt
blodiga anlet.

Häpnad fyllde min själ, och jag ärnade
vända tillbaka;
Men dock bar han sin dräkt och en skön,
blå tröja på kroppen,

Värd en flaska och mer, om man sålde den
vänner emellan.

Denna förmådde jag ej kvarlemna till byte
för andra,

Utan jag skyndade till och fattade mannen i
nacken.

Död han syntes mig och stel; dock nu, då

jag rörde hans hufvud,

Väcktes ur dvalan han upp af smärtor och
öppnade ögat,

Stirrade häpen, och qved och talte och ropte
i växling.

Ej förstod jag hans ord, men hans jemmer

och plåga förstod jag,

Rörd i mitt sinne att se, hur han, öfvergif-
ven af alla,

Låg i sin dödsstund der, då likväl han som
människa föddes.

Derför kunde jag ej och ville ej röra hans
tröja,

Tog fastmera hans pels, som jag fann fast-
bunden vid sadeln,

Löste den, klädde uppå och skylde hans
skälfvande lemmar.

Men då jag jemkat allt, ombundit hans
sårade hufvud,
Flyttat från drifvan hans kropp och ett skä-
ligt läge den skaffat,
Satt han och såg mig i ögat likväl och kla-
gade högljudt,
Liksom om något han saknat ännu. Ej hade
jag stunder
Länge att bida och vaka min natt orolig i
skogen,
Utan jag tog till slut ur min ficka en flaska
med brännvin,
Drack och manade se'n den fallne Kalmucken
att dricka:
Här tag värma kamrat! drick ut, var men-
ska och skrik ej;
Svårare kunde du dö, än med brännvins-
flaskan för munnen!
Så jag sade, och han utsträckte den darrande
handen,
Fattade flaskan och drack och blängde med
ögat af glädje.
Men då han druckit allt, att en droppe ej
mera var öfrig,
Teg han och stödde sig lugn mot tufvan och
slumrade genast.

Snart till lägret jag kom, och det trumlades åter till uppbrott,
Såsom vi plägade då, fast segrande, draga
oss undan;

Tropparna ordnades alla till tåg, och vi började vandra.

Se, då hade jag tid att natten igenom i kolden

Minnas, att flaskan var tom; och jag harmades öfver min enfald,

Att som en qvinna jag svigtat och lydt mitt blödiga hjerta.

Dock gick natten förbi och morgonen grydde,
och strider

Följde på strider igen; blod spildes, och nya bekymmer

Kommo med nya dagar, och lätt förglömdes de gamla.

Så blef sommar till slut, och sommaren följdes af hösten.

Alldrig tänkte jag mer på det öfverståndna och gamla.

Våren och vårens mödor och krig försvunnit ur minnet,

Likasom snön, som smälte och rann till sjö-
arna spårlöst;
Ett blott tänkte jag på, att försvara det äls-
skade lifvet,
Kämpa som man för mig sjelf och dernäst
för min granne i ledet,
Se'n att hinna till aftonens ro, uttröttad af
dagen.
Sådan kom jag en natt att af eftertroppen i
nöden
Glömmas och lemnas qvar på min post. Af-
sides och ensam
Stod jag och anade ej, att kamraterna tågade
dädan.
Men då det dagades, märkte jag allt, och
med vrede i hjertat
Gick jag och tänkte på råd, om jag borde
förfoga mig undan,
Eller förblifva på stället och dö. Svårt syn-
tes att välja;
Bättre jag fann det ändå att falla för fien-
dens kulor,
Än att från vakten rymma och dö kanhända
för egnas;
Derför dröjde jag qvar, förbidande fiendens
ankomst.

Talrik kom han ej först. Tre jägare
syntes allenast
Smyga bland buskarne fram, och de sågo
mig, höjde gevären,
Sköto och felade alla; men jag, då jag kände mig lefva,
Spände förtörnad min hane och sköt och nådde den ena.
Strax var förbittringen tänd med skottet. De
öfriga båda
Kommo med fälld bajonett att hämnas och
rusade mot mig;
Striden börjades då, och jag redde mig, bergande lifvet.
Re'n svårt sårad var en af de båda och fannade marken,
Utan att resa sig mer, och den andra begynte att tröttna.
Sjelf med geväret i handen, beredd att värja mig ständigt,
Stod jag och hoppades än, då en ryttarskara i fjerran
Syntes och störtade fram i galopp till kamraternas bistånd.
Då var ute med allt. Snart smällde pistolerna, kulor

Pepo som getingar tätt kring mitt hufvud,
och innan jag visste,
Fick jag ett skott i mitt knä, som jag haltar
af lifvet igenom.
Svigtande stod jag och ville dock hinna för-
göra min ovän,
Innan jag stupade sjelf, när af ryttareflocken
den förste
Hann på sin flämtande häst till min sida och
höjde sin sabel.
Hugget jag väntade strax, drog hufvudet ne-
der och lyfte
Kolfven förfärad till skygd, men, förunderligt!
ryttaren högg ej,
Sprang fastmer från sin häst och befallte de
öfrige stanna,
Föll mig om halsen och tjöt, högt gråtande;
tårar på tårar
Rullade strömmande ned på hans svarta, för-
skräckliga anlet.
Men med förvåning kände jag då den slagne
Kalmucken,
Hvilken i nödens stund jag skänkte förfrisk-
ning och bistånd.

Lätt det varit för honom att slå, då han
kom i sin ifver,
Vild som han var, hvi högg han ej till,
hvad hejdade armen?
Se, hos honom också låg tacksamheten i
djupet,
Menskelig och minnesgod, och mera än vreden
förmådde,
Äfven hos honom, kärlekens bud i det klappande
hjertat.
Knappt för sitt barn så sörjer en far, som
den vilde Kalmucken
Sörjde för mig, och han spred kring hela fiendtliga
hären
Snart ett rykte om mig, och, ehvart som
fänge jag lände,
Hade jag vänner och firades. Sjelf den stolte
Genralen
Log, då jag nalkades, mildt och kunde väl
klappa min axel
Stundom och fråga ett ord, hur jag trufdes
och mådde och sköttes.
Men med den ringare delte jag allt. Det
bästa beständigt
Kunde jag taga, och tvangs att äta och dricka
och frodas,

Så att af dagar de bästa, jag haft, jag hade
som fånge.

Derför fatta blott mod; en människa är ju
ock Turken.”

Sådant talade der den gamle Soldaten,
och alla

Hörde med undran hans ord, men den lätt
försonade flickan

Gaf om aftonens fest anordning och lemnade
stugan.

Skyndande kom hon på gården och följde
den banade stigen,

Mödosamt letande väg bland hopade drifvor
i mörkret,

Först då hon herrskapsbyggnaden nalkades,
höjande blicken,

Såg hon — och kunde ej tro sitt öga — en
främmande anländ;

Än, med flämtande spann, stod hög kurslä-
den vid trappan.

Full af förundran vek hon åt sidan och ville
ej genast

Träda i salen, men gå köksvägen och först
i de inre

Rummen ordna sin drägt, då hon såg sals-
dörren i skimmer

Öppnas och märkte en skymt af sin fader och
hörde hans stämma:

"Hit! hvad, tändas ej ljus, finns folk ej mera
i gården,

Kommer då ingen och bär Kaptenens saker
ur släden?"

Så han ropte och gladt i den sextonåri-
gas hjerta

Tändes en aning. Skyndande, utan att söka
en omväg,

Sprang hon i snön, tvärsöfver, och kom till
sin fader på trappan.

"Hvem är den komne?" frågte med bäfvande
stämma hon. "Fader,

Skynda då, säg mig det, plåga mig längre
ej; o, om min gissning

Sviker, förgås jag af sorg. Är det möjligt att
Adolf är hemma?"

Utan att svara, tog den gamle sin dotter
vid handen,

Gaf framskyndande tjenare än en befallning
och förde
Flickan i salen. Ett rop af öfverraskning
och glädje
Flög från den sextonårigas läpp; men hon
hämmade gången,
Dröjde och såg, blott såg, med en tår i det
leende ögat.

Kommen var han, den saknade, aningen
såg hon besannad,
Hög med en krigares skick, fast bärande så-
rad den vänstra
Armen i band, satt der vid sin makas sida
Kaptenen.
Återseendets skakande fröjd var mildrad, och
tystnad
Rådde i salen, tystnaden lik i templet, då
orgeln
Brusat till slut, och stilla till bön hvart
sinne sig samlar.

Knappast blef hon bemärkt af någon, den
vänliga flickan,

Der, en minut, vid dörrn i det stora rum-
met hon dröjde,
Nu dock skyndade fram kaptenen och böjde
sin friska
Arm kring systren och tryckte en kyss på
dess glödande läppar.

Men då man helsat och gladt framkastat
ett ord och ett annat,
Gick till sin maka på nytt kaptenen och fä-
ste en strålfull,
Frågande blick i den älskades blick och hvi-
skade sakta:

”Kom, här finns ju ännu en öfrig att träffa.
Han sofver,
Sade du nyss; evinnerligt får hans sömn dock
ej räcka.”

Sagdt, och ur salen snart försvunno de båda,
och häpen
Följde Majorskan, färdig med hjälp, om de
väckte sitt arma
Barn, och det skrämdes ihjäl af den stor-
mande fadrens mustascher.

Ensam blef med sin dotter i rummet den
ädle Majoren,
Trumpen ej nu. Förklarad han satt som for-
dom i gungstoln,
Sög sin pipa i ro och fläktade stundom mot
tak

Hvirflar af rök och vaggade fram och åter
behagligt.

Men till hans sida sig smög den sextonåriga
flickan,

Följde i tystnad en stund med foten den gun-
gande meden,

Tills att med hjertat fullt af bekymmer hon
talade stilla:

”Fader i glädjen minnas vi blott oss sjelfva.

En annan

Finnes här än; blir julen för honom glad
eller sorglig?

Får den gamle Pistol sin fröjd tillbaka? I
stugan

Hör kanhända han nu vår lycka förkunnas
och blickar

Bäfvande opp och söker sin son och väntar
förgäfves.”

Knappt hon talat till slut, då man hörde
den gamle soldatens
Trädben klappa i farstun, och snart i den
öppnade dörren
Märkte en skymt af den åldrige sjelf. Sakt-
modig och tveksam
Trädde han in och förblef i tyst förbidan
vid tröskeln.

Men på sin plats qvardröjde ej mer den
ädle Majoren;
Fram till sin vapenbroder han gick och
sänkte, med sorgfullt
Hjerta, en trofast hand på den grånade kri-
garens skuldra.

”Gamle Pistol, tag mod, så sade han, hop-
pet är sviksamt,
Långt, långt borta är den, som du söker;
bedröfliga budskap
Bringar kaptenen till dig och oss alla, men
tåla är lefva.”

Sagdt. Hans mening förstod soldaten och
förde till ögat

Handen och strök på engång från den skäg-
giga läppen en darrning,
Sen, vid sin staf, orubblig och lugn, upp-
blickande åter,

Teg han en stund och tog omsider ordet och
sade:

”Ärade herre, oss behöfver ej mennisko-
lifvet

Lära hur vanskligt det är och hur ringa att
bygga sitt hopp på.

Ofta vi sett långt förr, än ett qvällsmoln
mister sitt skimmer,

Äfven den rödaste kind omskifta i färgen
och hvitna;

Skulle förgängelsen då oss drabba med skräck,
som ett under.

Satt jag dock mången qväll i den ensliga stu-
gan vid härden,

Såg tallbrasan till glöd förvandlas, och hörde
hur stormen

Växte med dån derute och dref snöskurar
mot väggen.

Hoppet glädde mig då; han kommer, tänkte
jag, åter,

Hugger mig ved och väcker till låga den
slocknande glöden,

Lättare blir det väl då, långt gladare slutar
jag dagen.

Ärade herre, nu han kommer ej; skulle jag
klaga?

Kom han, satt han engång, kanhända, som
jag i ett skogstjäll

Krumpen och tyst, med kryckan och ålder-
domen till sällskap,

Ägde ej någon älskande själ att växla ett
ord med,

Ingen att hvila sitt öga uppå tillgifvet och
vänligt,

Ingen att trygga sig vid i sin bräcklighet.
Vore ett sådant

Lif väl önskeligt mer, än den fredade hvi-
lan i jorden.

Lycklig är han, som sluppit; för mig byts
sakta till afton

Dagen ändå, som tillförne, och jag är öfvad
att tåla."

Så han sade. Sin hand åt den äldre
räckte Majoren:

"Gamle Pistol," så talte han, "se, för honom,
som åter

Trefnaden fört till mitt hus, för min dotters
lif, för kaptenen
Föll han, er son, så hör jag, och föll, som
det egnar en krigsman.
Derför får ni ej mer i er enslighet dväljas
i skogen,
Hit skall ni flytta och bo; rum finns det i
stugan, och menskor
Mera än nog till er tjenst, då er krafterna
svika med åren.
Kom kamrat, kom, låtom oss gråna i friden
tillsammans,
Såsom i mången istrid vid min sida ni käm-
pade fordom.
Lifvet är kort, hän vandrar den ena och
andra, och sällsynt
Blir alltmer för den gamle en vän från kraf-
ternas dagar.”

Tigande dröjde en stund soldaten och tyck-
tes betänksam

Väga ett svar, omsider till ordet tog han
och sade:

”Ärade herre, ännu i mitt träsk slår gäddan
i vassen,

Än har orren sin stig, och tjädern, nära min
koja,
Krafter äger jag, sköta en krok, utgillra en
snara
Kan till min bergning jag än, och litet är
nog för den nöjde.
Bodde jag här och toge min dagliga kost af
er godhet,
Kunde en tjenare lätt eller tjenarinna, i
stugan,
Kasta på nådehjonet ett ord, som mera än
nöden
Tyngde hans själ. Nej, der i mitt ensliga
torp, som min egen,
Lefver jag bäst och gästar den evige Gifva-
rens häfvor.
Skogen kläder Han grön, Han låter den ir-
rande fågel
Finna ett korn; mig hjälper Han hädanefter,
som hittills.
Tar jag af honom mitt bröd, finns ingen,
som vågar förmäten
Se på den äldrige ned, som ej lärt sig ännu
att föraktas."

Sagdt; men i högre gestalt sig reste den
ädle Majoren,

Fullare svällde hans barm, och hans blick,
förklarad och manlig,

Mätte soldaten, han teg, han kände sitt hjerta
förstoras.

Finland stod för hans själ, det kulna, hans
torftiga, gömda,

Heliga fädernesland; och den gråa kohorten
från Saimens

Stränder, hans lefnads fröjd, hans femtio-
åriga stolthet,

Trädde på nytt för hans syn, med hans vapen-
broder, som fordom

Flärdlös, trumpen och lugn, med en jernfast
ära i djupet.

Tyst omsider till bordet han gick och
bryggde, med hjertlig

Fröjd, ett rykande glas åt den stolte, men
sakta till dörren

Smög mellertid hans dotter och kom till den
gamle soldaten.

Ljuf i sin barnslighet kom hon, den sexton-
åriga flickan,

Rodnande blygt, med dallrande, klara tårar
på kinden,
Tog i de fina händernas par den åldriges
ena,
Väldiga hand och talte med förebrående
mildhet:
”Elake, hårde Pistol, högmodige, vägrar ni
komma,
Menar ni ingen finns, som behöfver er här
i den stora,
Lyckliga gården? Blicka dock opp, der ser
ni min fader,
Märk det, mera än jag är nu för honom
hans pipa,
Blott för sitt barnbarn lefver min mor, min
svåger och syster
Äga hvarandra; på mig ej tänker en enda
af alla.
Ensam blir jag här snart, af den öfverflö-
diga minskas
Fröjden ej mer, då hon går, och ökes ej mer,
då hon kommer,
Lyckligt är allt af annat, och jag gör glädje
åt ingen.
Äfven för er är kojan och ödemarken och
skogen

Mer än min vänliga värd, om jag skötte er
än som en dotter.”

Så hon sade, men rörd i sin själ gen-
mälte den gamle:

”Fröken, fresta ej ni den åldrige ufven att
lemna

Mörkret och flytta i ljus; hans ro är skug-
gan och natten.

Synes han oftare dock, än han borde det,
här i er boning,

Hjelp den gamle att då stugfåglarne hålla på
afstånd,

Medan han sitter en stund och betraktar ert
strålande öga;

Sen till sitt bo förfogar han glad sig åter
och hvilar.”

Sagdt, ur Majorens hand mottog han det
ångående glaset,

Förde det tyst till sin mun och tömde det
stilla i botten.

